

Aleg. 140.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1890.

Wysoki Sejmie!

Zamknięcie rachunków z wydatków i dochodów funduszków indemnizacyjnych: wschodnio-galicyskiego, zachodnio-galicyskiego i krakowskiego za rok 1890, przedłożone przez Wydział krajowy, przekazała wysoka Izba dnia 3 marca r. b. komisji budżetowej do roztrząśnienia i zdania o niem sprawy. Komisya budżetowa spełniwszy poruczone jej zadanie, składa następujące sprawozdanie.

Ponieważ Wydział krajowy w dniu 1. kwietnia 1891 r. rozpoczął, a w dniu 15. maja 1891 r. ukończył objęcie w swój zarząd funduszków indemnizacyjnych, z wyjątkiem judykatury w sprawach indemnizacyjnych i sewitutowych która pozostała przy c. k. Namiestnictwie, a przez cały rok 1890 zarząd funduszami indemnizacyjnymi sprawowało c. k. Namiestnictwo, przeto zamknięcie rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1890 ułożyło c. k. Namiestnictwo jako Dyrekeya tych funduszków, a przesłało następnie Wydziałowi krajowemu, który je wysokiemu Sejmowi przedłożył.

Komisya budżetowa przedewszystkiem nadmienić winna z uznaniem, że co do formy, w przedłożonym zamknięciu rachunków za rok 1890, tak samo jak w zamknięciu rachunków za rok poprzedni, uczyniło c. k. Namiestnictwo zadość uwagom i wezwaniom komisji wyrażonym w jej sprawozdaniach o zamknięciach rachunków z lat poprzednich.

Szczegółowy pod względem merytorycznym rozbiór zamknięcia rachunków z dochodów i wydatków każdego z trzech funduszków indemnizacyjnych za rok 1890 poprzedzimy kilku ogólnemi uwagami.

Przedłożone zamknięcie rachunków indemnizacyjnych za rok 1890 przedstawia pod tym względem wynik korzystny, iż rzeczywiste wydatki na zarząd wszystkimi trzema fundu-

szami indemnizacyjnymi były w 1890 roku mniejsze niż oznaczono w budżecie na ów rok, jak to wykaże szczegółowy rozbiór tych zamknięć rachunków. Lecz z powodu, że w budżecie funduszków indemnizacyjnych wschodnio i zachodnio-galicyjskich, uchwalonym na 1890 r. niżono za bardzo dodatek indemnizacyjny z 27 na 26 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, dochód z tak niżonego dodatku nie przyniósł w 1890 roku sumy potrzebnej z tego źródła dla pokrycia wszystkich wydatków tych funduszków, (co komisya budżetowa zauważyła już w sprawozdaniu swoim o budżecie wydatków i dochodów funduszków indemnizacyjnych na rok 1891) i musiały oba fundusze indemnizacyjne sięgnąć w 1890 roku do swoich majątków i wziąć z nich większe niż preliminowano sumy dla pokrycia wydatków, jak to ujrzymy przy roztrząsaniu szczegółowem zamknięcia rachunków za rok 1890. Fundusz indem. krakowski, w którego budżecie dochodów na rok 1890 niżono dodatek indemnizacyjny na 15 centów do każdego złotego podatków bezpośrednich, nie potrzebował wprawdzie sięgnąć do swego majątku i sprzedawać części obligacyj będących jego własnością, ale tylko z tego powodu, że przy bardzo energicznym poborze dodatku indemnizacyjnego, ściągnięto w 1890 roku prawie całą zaległość tego dodatku z lat dawniejszych w sumie 29.686 zł. w. a., która się równa dochodowi z dodatku indemnizacyjnego pobieranego w Krakowskiem w wysokości przeszło 3 centów. Jednak znów pod tym względem przedstawiają wynik korzystny zamknięcia rachunków funduszków indem. wschodnio galicyjskiego i krakowskiego za rok 1890, że pozostałość z rachunków z końcem owego roku miał każdy z tych funduszków większą, niż z końcem roku poprzedniego, a to z powodu, iż funduszowi wschodnio-galicyjskiemu po sprzedaży znacznej części obligacyj będących jego własnością, wpłynęły z końcem roku obficie dochody z dodatku indemnizacyjnego; zaś fundusz krakowski miał w 1890 r. mniejsze nieco wydatki niż preliminowano, a nadto ściągnął w ciągu owego roku całą prawie zaległość z lat dawniejszych dodatku indemnizacyjnego, jak to już wspomnieliśmy.

Po tych ogólnych uwagach o zamknięciu rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za rok 1890, przystępujemy do szczegółowego zbadania rachunków każdego z tych trzech funduszków.

Wszystkie *wydatki* funduszu indemnizacyjnego *wschodnio galicyjskiego* obrachowane w budżecie na rok 1890, wynosiły 3,560.835 zł. w. a.; zaś zamknięcie rachunków za ów rok wykazuje, że ogół wydatków tego funduszu w roku 1890 wynosił rzeczywiście 3,472.970 zł. 57 ct. w. a. przeto mniej niż obrachowano w budżecie o 87.864 zł. 43 ct.

Dwie były główne przyczyny, iż ogół wydatków rzeczywistych w 1890 roku był mniejszy od ogółu obrachowanych w budżecie na ów rok. Mianowicie: po pierwsze, że w budżecie zamieszczono, jak zwykle, sumę potrzebną do wypłaty za wszystkie obligacje wylosowane w drugim półroczu 1889 r. i w pierwszym półroczu 1890 r. a przypadające do wypłaty w 1890 roku, w sumie 2,354.100 zł. w. a.; zaś rzeczywiście przedłożono w ciągu 1890 roku obligacyj indemnizacyjnych wylosowanych w tym roku i w latach poprzednich, a do ówczas niewypłaconych, za 2,311.008 zł. w. a., mniej o 43.092 zł. w. a. niż preliminowano. Po 2-ie, w budżecie na 1890 rok zamieszczono sumę 1,190.786 zł. w. a. przypadającą do wypłaty za wszystkie kupony zapaść mające w tymże roku; w rzeczywistości zaś przedłożone w ciągu 1890 r. do wypłaty kupony, tak zapadłe w tymże roku, jak i w pięciu latach poprzednich, wynosiły 1,147.676 zł. 34 ct. w. a., mniej o 43.109 zł. 66 ct. w. a. niż na ten wypadek preliminowano, a to z powodu, po 1-sze, że kuponów zapadłych od obligacyj będących własnością funduszu, nie przedłożył fundusz sam sobie do wypłaty, ale je zniszczył, a także wielu właścicieli obligacyj nie przedłożyło do wypłaty w ciągu 1890 r. kuponów w tym roku zapadłych od

obligacyj będących ich własnością. Prócz tego wydano rzeczywiście mniej niż oznaczono w budżecie: 1) na zarząd funduszem o 1.194 zł. 12., bo na wydatek ten preliminowano 14.684 zł. w. a., a wydano istotnie 13.489 zł. 87 ct. w. a. z powodu, że nie obsadzono posady sekretarza referenta i nie sporządzano spisu kuponów przedawnionych, na co preliminowano w budżecie odpowiednie kwoty. 2). Na „zaliczki zwrotne“ a niezwrócone do końca roku budżetowego lecz dopiero w roku następnym, preliminowano 1.025 zł. w. a., zaś nie zwrócono zaliczek do końca roku tylko 484 zł. 80 ct. w. a., mniej o 540 zł. 20 ct. w. a. niż preliminowano.

Wydano natomiast więcej niż preliminowano, w jednej tylko rubryce: „Różne wydatki“, o drobną kwotę 71 zł. w. a. —

Wszystkie *dochody* funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego przyniosły rzeczywiście w 1890 roku ogółem 3,529.240 zł. 20 ct. w. a. jak wykazuje zamknięcie rachunków za ów rok; ponieważ zaś wszystkie dochody preliminowane w budżecie na ów rok wynosiły sumę 3,610.510 zł. w. a. przeto dochody rzeczywiste były mniejsze od obliczonych w budżecie o 81.269 zł. 80 ct. w. a. Dwa także były tego główne powody: Po pierwsze: iż z subwencji wypłacanej corocznie przez skarb państwa funduszom indemnizacyjnym galicyjskim w sumie 2,625.000 zł. w. a. preliminowano w budżecie na 1890 r. dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego 1,487.735 zł.; zaś rzeczywiście z tej subwencji wzięto dla funduszu indem. wschodnio galicyjskiego tylko 1,373 535 zł. w. a., mniej o 114.200 zł. w. a. niż preliminowano; albowiem rozdzieliwszy między oba fundusze zasiłek bezwrotny i zaliczkę zwrotną a bezprocentową, wypłacane wskutku ugody w sprawie indemnizacyjnej razem w sumie 2,425.000 zł., wzięto z zaliczki zwrotnej oprocentowanej, którą skarb państwa w miarę potrzeby wypłacać także jest obowiązany, tylko tyle, ile koniecznie potrzeba było dla pokrycia reszty wydatków, niepokrytej własnymi dochodami funduszu indemnizacyjnego, oraz dodatkiem indemnizacyjnym przez kraj dawanym. (Dodać tu nawiasowo należy, że budżet funduszy indemnizacyjnych na rok 1890 uchwalał Sejm przed zatwierdzeniem przez Radę państwa ugody między państwem a krajem w sprawie indemnizacyjnej, zaś już po zatwierdzeniu ugody pobierano dochody i wypłacano wydatki na rok 1890). Po drugie: Dochód z dodatku indemnizacyjnego uchwalonego i pobieranego w 1890 roku w obu częściach Galicyi w wysokości tylko 26 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich (bo, jak już to wspomnieliśmy, nie była jeszcze zatwierdzona ugoda w sprawie indemnizacyjnej przy układaniu budżetu na r. 1890) preliminowano dla funduszu wschodnio galicyjskiego w sumie 1,984.827 zł. w. a., zaś rzeczywiście przyniósł z wschodniej części Galicyi 1,935.848 zł. 95 ct. w. a., mniej o 48.978 zł. 5 ct. w. a. niż preliminowano. Przyniósł zaś dodatek indemnizacyjny mniej dochodu niż preliminowano z powodów następujących: W budżecie na rok 1890 obrachowano dochód z dodatku indemnizacyjnego w powyżej przytoczonej sumie na podstawie sprawdzonej należności podatków bezpośrednich na rok 1888; ale z powodu nieurodzaju mianowicie w wschodniej części Galicyi w 1889, odpisano część podatków w wielu miejscowościach tej części kraju w 1890, wskutek czego sprawdzona należność dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicyi wynosiła tylko 1,949.295 zł. w. a., zaś z tej należności zaległo u podatkujących jeszcze 13.446 zł. w. a.; albowiem ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicyi wynosił z końcem roku budżetowego 1889: 937.200 zł. w. a., zaś z końcem roku budżetowego 1890 wynosił 950.646 zł. w. a.

Z trzeciego jeszcze źródła mniejsze były dochody rzeczywiste funduszu indemniz. wschodnio galicyjskiego w 1890 r. niż preliminowano na ów rok. Bo z obligacyj indem. będących własnością funduszu indem. wschodnio galicyjskiego wylosowano w 1890 r. mniejszą ilość niż przybliżenie obliczono w budżecie. Nastąpiło to z dwóch powodów, mianowicie: a) z powodu, iż z zapasu obligacyj będących własnością funduszu indem. wschodnio galicyjskiego, musiano z początkiem roku, przed losowaniem obligacyj, gdy dochody nie wpływały,

sprzedać ilość daleko większą niż sprzedać w budżecie projektowano; b) iż z pozostałego zapasu obligacyj wylosowano znacznie mniej niż przeciętnie z takiej ilości obligacyj w dawniejszych latach. Z tych powodów dochód rzeczywisty zrealizowania wylosowanych obligacyj wynosił tylko 10.500 zł. w. a., mniej o 39.756 zł. w. a. niż go prelinowano w kwocie 50.256 zł. w. a.

Także dochód rzeczywisty był mniejszy od prelinowanego z odsetek od obligacyj indem. będących własnością funduszu. Dochód ten prelinowano w kwocie 29.520 zł. w. a., gdyż taka była wartość kuponów mających zapasć w 1890 roku od obligacyj indem. będących własnością funduszu; lecz kuponów tych fundusz sam sobie nie wypłacił, ale je zniszczył, jak zwykle. Ponieważ jednak w budżecie wydatków zamieszczono jako rentę dla właścicieli obligacyj, sumę 1,190.786 zł. w. a.; równą wartości wszystkich kuponów mających zapasć w 1890 roku, przeto także w budżecie dochodów zamieszczono kwotę równą wartości kuponów mających zapasć w owym roku od obligacyj będących własnością funduszu.

Wreszcie odsetki od sum umieszczonych chwilowo na procent, przyniosły rzeczywiście mniej o 429 zł. 92 ct. w. a. niż prelinowano. Pozostałość z rachunków roku poprzedniego i dochody bieżące, mianowicie z subwencji państwowej umieszczane są na procent najczęściej w Banku krajowym, zanim wydane zostaną na pokrycie wydatków funduszu, a dochód z tego chwilowego oprocentowania obrachowano w budżecie na 1890 rok na 6.800 zł. w. a. odsetki zaś przyniosły rzeczywiście 6370 zł. 8 ct. w. a.

Natomiast dochody rzeczywiste były większe w 1890 roku niż prelinowano w budżecie: Po 1-sze ze sprzedaży obligacyj będących własnością funduszu, albowiem w budżecie na 1890 r. projektowano sprzedać obligacyj własnych za 36.942 zł. w. a. i wziąć tę kwotę na dochód r. 1890, gdy jednak w 1890 r. dochody z dodatku indemnizacyjnego zniżonego na 26 centów, wpływały bardzo skąpo, mianowicie w pierwszej połowie roku, musiano sprzedać daleko znaczniejszą część obligacyj będących własnością funduszu, bo za 182.551 zł. 89 ct. w. a., przeto więcej o 145.609 zł. 89 ct. w. a. niż prelinowano, całą tę sumę za sprzedane obligacje przenieść do dochodów bieżących 1890 roku i użyć na pokrycie wydatków. Po 2-gie, dochody rzeczywiste były większe niż prelinowano: z wpłat na kapitały i z wpłat na renty. Dochód pierwszy obrachowano przybliżenie w budżecie na 2.935 zł. w. a., zaś przyniósł rzeczywiście 3 629 zł. 30 ct. w. a., więcej o 694 zł. 30 ct. w. a.; drugi dochód obliczono w budżecie na 443 zł. w. a., a przyniósł rzeczywiście 809 zł. 17 ct. w. a., a to z powodu, iż tak na kapitały jak i na renty spłacono znaczną część zaległości z lat poprzednich. Po 3-cie, większy dochód przyniosły niż prelinowano w budżecie, odsetki za zwłokę i inne dochody mianowicie zwroty za brakujące przy obligacjach kupony, taksy za przepisanie obligacyj i zwroty rachunkowe. Dochód z tych źródeł prelinowano na podstawie przeciętnego dochodu w latach poprzednich, w kwocie 9.052 zł. w. a., a przyniósł rzeczywiście 14.151 zł. 51 ct. w. a., więcej o 5.099 zł. 51 ct. w. a. Z tych powodów, a nadto z powodu że w późniejszych miesiącach roku budżetowego 1890 dodatek indemnizacyjny obficie wpływał, zapas kasowy wzrósł i pozostałość z rachunków z końcem roku budżetowego 1890 była o 56.000 zł. w. a. większa niż z końcem roku budżetowego 1889.

Porównawszy ogół dochodów rzeczywistych funduszu indem. wschodnio galicyjskiego 1890 roku wynoszący 3,529.240 zł. 20 ct. w. a., z ogółem rzeczywistych wydatków w tymże roku wynoszących 3,472.970 zł. 57 ct. w. a. widzimy, że ogół dochodów był większym od ogółu wydatków o 56.269 zł. 63 ct. w. a. głównie z powodu, iż wziąć musiano z majątku funduszowego obligacje za sumę 183.855 zł. w. a., sprzedać je za 182.551 zł. w. a. i gotówkę stąd uzyskaną użyć na pokrycie wydatków 1890 roku. Ponieważ zaś oprócz wszystkich rzeczywistych dochodów 1890 roku wynoszących 3,529.240 zł. 20 ct. w. a., miał fundusz indem. wschodnio galicyjski w swym zapasie kasowym pozostałość z rachunków roku poprzedniego

1889, wynoszącą 346.126 zł. 45 ct. w. a., której mógł użyć i użył dla pokrycia wydatków rzeczywistych w 1890 roku, przeto miał razem 3,875.360 zł. 65 ct. w. a.
 dla pokrycia wydatków rzeczywistych 1890 roku wynoszących 3,472.970 „ 57 „ „ „
 a więc pozostałość z rachunków z końcem roku budżetowego 1890
 wynosiła 402.390 zł. 08 ct. w. a.
 i znajdowała się w zapasie kasowym tegoż funduszu wschodnio galicyj.

Majątek funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego wynosił z końcem roku 1890 277.515 w. a. w obligacjach indemnizacyjnych policzonych w ich imiennej wartości i 3 zł. 19 ct. w. a. w książeczce kasy oszczędności, razem 277.518 zł. 19 ct. w. a. Ponieważ zaś majątek funduszu indem. wschodnio galicyjskiego wynosił z końcem 1889 r. 471.873 zł. 19 ct. w. a. przeto zmniejszył się o 194.355 zł. w. a., a to z powodu: iż z zapasu obligacyj będących własnością tego funduszu po 1-sze wylosowano obligacyj za 10.000 zł. m. k. czyli 10.500 zł. w. a.; po 2-gie sprzedano obligacyj za 175.100 zł. m. k. czyli za 183.855 zł. w. a., obligacje wylosowane zrealizowano a gotówkę tak za wylosowane jak za sprzedane obligacje wzięto w poczet dochodów roku 1890 i użyto na pokrycie wydatków tegoż roku. Nadmienić tu należy że oprócz tego majątku w obligacjach indemnizacyjnych, fundusz indem. wschod. gal. posiadał w końcu r. 1890 znaczną pozostałość z rachunków, wynoszącą 402.390 zł. w. a., której części nie użyto na zakup obligacyj jak w latach poprzednich i nie przeniesiono do majątku funduszowego.

Aktywa czyli stan czynny funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego wynosił z końcem roku budżetowego 1890 — 1,659.634 zł. 53 ct. w. a., ponieważ zaś ogół aktywów tegoż funduszu z końcem 1889 wynosił 1,789.549 zł. 45 ct. w. a., przeto aktywa zmniejszyły się w ciągu 1890 roku o 129.914 zł. 92 ct. w. a. Powodem głównym zmniejszenia się ogółu aktywów w ciągu 1890 roku było wyżej wskazane zmniejszenie się ważnej pozycji stanu czynnego t. j. majątku funduszu o 194.355 zł. w. a. Zmniejszenie się z tego powodu ogółu aktywów byłoby nawet znaczniejsze, gdyby równocześnie nie wzrosły w ciągu 1890 roku dwa inne znaczne aktywa t. j. zaległość dodatku indemnizacyjnego u podatkujących w wschodniej części Galicyi i pozostałość z rachunków z lat dawniejszych będąca w zapasie kasowym. Zaległość dodatków indemnizacyjnych u podatkujących we wschodniej części Galicyi wynosiła z końcem 1889 roku 937.200 zł. 21 ct. w. a., a z końcem roku 1890 wzrosła do 950.646 zł 13 ct w. a. Pozostałość z rachunków z końcem roku 1889 wynosiła 346.120 zł. 45 ct. w. a., zaś wzrosła z końcem 1890 roku na 402.390 zł. 08 ct. w. a. Natomiast zmniejszyło się kilka drobnych pozycji stanu czynnego, mianowicie: należytość wpłat na kapitały z 22.434 zł. w. a. na 19.031 zł. w. a. wpłat na renty z 1.689 zł. na 1.662 zł., zaliczki należne do zwrotu funduszowi z 2.205 zł. na 785 zł., z powodu spłacenia większej ilości zaległej należytości w ciągu 1890 roku, niżli przybyło zaległości w tym roku.

Stan bierny czyli pasywa funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego (a jak niżej ujrzymy także funduszu indemnizacyjnego zachodnio galicyjskiego), ma w ułożonym jeszcze przez Rząd zamknięciu rachunków za rok 1890, w którym ugoda w sprawie indemnizacyjnej weszła w wykonanie, inną postać jak w zamknięciach rachunków z lat poprzednich. Nie znajdujemy już w tem zamknięciu rachunków za rok 1890 największej pozycji stanu biernego zapisywanej ciągle a niewłaściwie przez Rząd, zaś nieuznawanej słusznie i wytrwale przez Sejm, która to pozycja w przedłożonym przez Rząd zamknięciu rachunków za rok poprzedni 1889 wynosiła w stanie biernym wschodnio galicyjskiego funduszu indem. sumę 53,711.917 zł. w. a., (a zachodnio galicyjskiego 39,835.643 zł. w. a.), powstała stąd, iż Rząd całą subwencję płaconą obu funduszom indem. gal. w sumie 2,625.000 zł. w. a. rocznie, pożyczował niewłaściwie za zaliczkę zwrotną, a Sejm oparty na patentach cesarskich uważał ją słusznie za zasiłek bezzwrotny. Te olbrzymie

sumy zapisywano w stanie biernym obu funduszków jako długi ciężące na nich i na kraju, nieuznawane przez Sejm, zostały na mocy ugody między państwem a krajem wykreślone. Nie ma już przeto w ułożonym przez Rząd zamknięciu rachunków funduszu indem. wschod. gal. za 1890 rok owego narzucanego nań długu, który w roku poprzednim 1889 wynosił 53,711.917 zł. w. a., a w r. 1890 wynosiłyby 55,199.652 zł. w. a.

Ale natomiast na mocy tejże ugody wpisano w dziale pasywów funduszu indem. wschodnio gal. sumę 2,193.037 zł. 01 ct. w. a. jako bez procentową zaliczkę zwrotną skarbowi państwa, a 46.936 zł. 95 ct. w. a. jako oprocentowaną zaliczkę zwrotną temuż skarbowi. Pierwsza z tych pozycji stanu biernego t. j. 2,193.037 zł. 01 ct. w. a. powstała z rozrachowania między oba fundusze indem. galic. sumy 4,000.000 zł. w. a., którą skarb państwa wypłacił tym obu funduszom od 1883 do 1890 r. włącznie jako zaliczkę bezprocentową zwrotną w późniejszych latach. Albowiem według warunków ugody w sprawie indemnizacyjnej, z wypłacanych przez skarb państwa od roku 1883 do 1890, przez lat siedm, corocznie po 2,625 000 zł. w. a., dawał skarb corocznie 2,100.000 zł. w. a. jako zasiłek bezwrotny, a 525.000 zł. w. a. jako zaliczkę bezprocentową zwrotną w późniejszych latach; a te przez lat siedem wypłacane zaliczki zwrotne po 525.000 zł. w. a. rocznie, utworzyły sumę 3,675.000 zł. w. a., do której to sumy dodane 325.000 zł. w. a., wypłacone w 1890 roku na mocy ugody przez skarb państwa obu funduszom indemnizacyjnym jako zaliczka bezprocentowa zwrotna, utworzyły sumę 4,000.000 zł. w. a., którą oba fundusze indemnizacyjne obowiązane są oddać skarbowi państwa bez procentu po 1897 roku w terminach ugodą oznaczonych.

Druga nowo zamieszczona pozycja w stanie biernym funduszu indem. wschod. gal., owa kwota 46.936 zł. 95 ct. w. a. zapisana jako zaliczka zwrotna oprocentowana, powstała stąd, iż skarb państwa obowiązany na mocy ugody wypłacać obu funduszom indem. corocznie 2,100.000 zł. w. a. tytułem zasiłku bezzwrotnego, a 325 000 zł. w. a. tytułem zaliczki zwrotnej bezprocentowej, obowiązany jest także dawać tym funduszom, w razie potrzeby, zaliczki zwrotne oprocentowane, a w 1890 roku wypłacił obu funduszom tym tytułem 85.800 zł. w. a., z której tu kwoty fundusz indem. wschod. gal. wziął 46.936 zł. 95 ct. w. a. i kwotę tę zapisano w jego stanie biernym jako zaliczkę zwrotną oprocentowaną.

W skutku wpisania powyżej wymienionych dwóch sum: 2,193.037 zł. w. a. i 46.936 zł. 95 ct. w. a. w poczet długów ciężących na funduszu indem. wschod. gal., ogół jego stanu biernego wynosił z końcem 1890 r. 24,629.038 zł. 45 ct. w. a. Gdy zaś z końcem roku 1889 ogół istotnych uznanych przez Wys. Sejm pasywów funduszu indem. wschod. gal. — (nie wliczając w ten ogół owej wielkiej nieuznanej nigdy przez Sejm pretensyi skarbu państwa wynoszącej w 1889 r. 53,711.917 zł. w. a., wykreślonej już teraz ostatecznie) — wynosił 24,745.000 zł. 14 ct. w. a., przeto ten ogół uznanych przez Sejm pasywów zmniejszył się tylko o 116.051 zł. 68 ct. w. a. Pasywa rzeczywiste uznane przez Sejm zmniejszyły się w ciągu 1890 roku dlatego o tak niewielką stosunkowo sumę, że chociaż fund. indem. wschod. gal. wylosował w 1890 r. całą przypadającą z planu losowania na ów rok ilość obligacyj za 2,354 100 zł. w. a. a spłacił je gotówką za 2,311 008 zł. w. a. i o tę sumę pasywa swoje zmniejszył, jednak natomiast w poczet pasywów przybyły dwie wyżej wymienione sumy wynoszące razem 2,239.973 zł. 96 ct. w. a.

Główne pozycje stanu biernego funduszu indem. wschod. gal. były przy zamknięciu rachunków z końcem r. 1890 następujące: 1.) Obligacje pozostające jeszcze do losowania: 21,451.111 zł. 50 ct. w. a., gdy zaś obligacyj niewylosowanych z końcem r. 1889 było za 23,805.841 zł. 50 ct. w. a., przeto ilość obligacyj pozostających jeszcze do losowania zmniejszyła się w ciągu 1890 r. o 2,354.730 zł. w. a. 2.) Należność za obligacje wylosowane a do ówczas nie przedłożone do wypłaty: 379.722 zł. w. a., zaś gdy z końcem 1889 roku obligacyj wylosowanych a nie przedłożonych do wypłaty było za 336.000 zł. w. a., przeto należność ta wzrosła

o 43.722 zł. w. a. 3) Należyżość za kupony zapadłe a nie przedawnione i nie przedłożone jeszcze do wypłaty wynosiła za końcem 1890 roku 541.365 zł. 06 ct. w. a., gdy zaś z końcem 1889 roku wynosiła 591.869 zł. 24 ct. w. a., przeto zmniejszyła się o 50.504 zł. 18 ct. w. a. Należy tu wspomnieć, że część tych dwóch ostatnich pozycyji stanu biernego nie jest rzeczywistą, ponieważ część obligacyj wylosowanych w poprzednich latach a nie przedłożonych do wypłaty po koniec 1890 roku, oraz kuponów zapadłych w poprzednich pięciu latach a nie przedłożonych do wypłaty po koniec 1890 roku, zaginęła zapewne i dlatego ich nie przedłożono do wypłaty. Wreszcie 4.) wyżej omawiane szeroko zaliczki bezprocentowe zwrotne skarbowi państwa 2,193.037 zł. w. a. 5.) Zaliczki oprocentowane zwrotne skarbowi państwa: 46.936 zł. 95 ct. w. a.

Przystępujemy teraz do zdania sprawy z zamknięcia rachunków dochodów i wydatków funduszu ind. zachodnio-galicyjskiego za rok 1890.

Ogół rzeczywistych wydatków tego funduszu w 1890. roku wynosił 2,027.821 zł. 13 ct. w. a.; ponieważ zaś wszystkie wydatki tego funduszu obrachowano w budżecie na ów rok na 2,039.433 zł. w. a., przeto wydano istotnie mniej niż preliminowano o 11.611 zł. w. a.

Wydano rzeczywiście mniej niż preliminowano: Po 1sze: na koszta zarządu preliminowano 8.194 zł. wydano 7.040 zł. 77 ct. w. a. przeto mniej o 1.153 zł. 23 ct. w. a., a to z powodu przytoczonego przy tejże pozycyi wydatków funduszu ind. wschod. gal. Po 2ie: na renty dla uprawnionych t. j. na wypłatę za kupony preliminowano 710.009 zł. w. a., wydano zaś 689.348 zł. 25 ct. w. a., mniej o 20.660 zł. 75 ct. w. a., a to z powodu, iż fundusz nie przedłożył sam sobie do wypłaty kuponów zapadłych w 1890 roku od obligacyj będących własnością funduszu, ale kupony te wynoszące 27.851 zł. w. a. zniszczył jak zwykle; ponieważ zaś preliminowano tej rubryce wydatków należyżość za wszystkie kupony zapaść mające w 1890 roku, przeto wskutek zniszczenia kuponów od obligacyj będących własnością funduszu wydatek rzeczywisty byłby jeszcze mniejszy, gdyby nie przedłożono także do wypłaty kuponów zapadłych w pięciu latach poprzednich a do ówczas niewypłaconych. Po 3cie: na wydatki rozmaite drobne preliminowano 100 zł. w. a., wydano tylko 45 zł. 60 ct. w. a., przeto mniej o 54 zł. 40 ct. w. a., odpowiednio rzeczywistej potrzebie.

Natomiast wydano rzeczywiście więcej niż preliminowano w budżecie na rok 1890: 1.) Na spłatę kapitału, t. j. na wypłatę za obligacye wylosowane, preliminowano 1,320.900 zł. w. a., sumę odpowiednią należyżości za wszystkie obligacye wylosowane w 1890 roku według planu losowania, zaś wypłacono rzeczywiście za obligacye przedłożone do wypłaty w 1890 roku 1,331.001 zł. 50 ct. w. a. przeto więcej o 10.111 zł. 50 ct. w. a., ponieważ z obligacyj wylosowanych w latach dawniejszych przedłożono do wypłaty więcej niż zaległo z obligacyj wylosowanych w roku budżetowym; wykaże się to liczebnie przy roztrząsaniu niżej pasywów funduszu z końcem roku budżetowego 1890. 2.) Na zaliczki zwrotne a niezwrócone przed końcem roku budżetowego preliminowano 230 zł. w. a., wydano zaś 372 zł. 56 ct. w. a. więcej o 142 zł. 56 ct. w. a. z powodu ponieważ niektóre urzędy podatkowe wypłaciły przez pomyłkę przedłożone im kupony przedawnione, a gdy władza kontrolująca zwróciła kupony te urzędowi podatkowemu, zapisawszy mylny wydatek ten jako zaliczkę zwrotną przez te urzędy podatkowe, w istocie zaś przez składających kupony przedawnione, urzędy podatkowe część tych mylnie wypłaconych należyżości za kupony przedawnione odebrały i zwróciły, lecz przed końcem roku budżetowego nie zwróciły jeszcze reszty tych tak nazwanych „zaliczek zwrotnych“.

Ogół dochodów rzeczywistych funduszu ind. zach. gal. w roku 1890 wynosił 2,017.586 zł. 21 ct. w. a., ponieważ zaś wszystkie dochody obrachowane w budżecie na ów rok

przynieść miały 2,039.433 zł. w. a., przeto dochody rzeczywiste były mniejsze o 21.846 zł. 79 ct. w. a. niż preliminowano.

Mianowicie dochody rzeczywiście przyniosły mniej niż preliminowano: 1.) Z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu, gdyż z powodów wyrażonych wyżej przy roztrząsaniu zaknięcia rachunków funduszu indem. wschod. gal. preliminowano dochód równy wartości kuponów zapaść mających w 1890 roku od własnych obligacyj w kwocie 27.851 zł. w. a., a kupony te zniszczono jak zwykle. 2.) Z ilości obligacyj indem. będących własnością funduszu wylosowano w 1890 roku tylko za 42.000 zł. w. a. i te zrealizowano, zaś w budżecie obliczono przybliżenie ten od losu zależny dochód na 62.333 zł. w. a., przeto przyniósł on rzeczywiście mniej o 20.333 zł. w. a. Głównym powodem mniejszego dochodu w tej rubryce było to, iż z zapasu obligacyj będących własnością funduszu sprzedano przed losowaniem większą ilość, niż preliminowano w budżecie, jak to zaraz zobaczymy. 3. Dochód z dodatku indemnizacyjnego pobierany w 1890 r. w wysokości 26 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, obrachowano z zachodniej części Galicyi dla funduszu indem. zach. gal. na 739.505 zł. w. a. na podstawie sprawdzonej należności podatków za rok 1888. Rzeczywisty zaś dochód z dodatku indemnizacyjnego z zachodniej części Galicyi w 1890 roku wynosił 724.651 zł. 29 ct. w. a. mniej o 14 853 zł. 71 ct. w. a., niż preliminowano; albowiem chociaż należność dodatku indemnizacyjnego za rok 1890, wzrosła w porównaniu z należnością za r. 1888 i wynosiła większą jeszcze sumę niż preliminowano, bo 782 698 zł. w. a., jednak zaległość dodatków indemnizacyjnych w 1890 roku poprzedzonym przez rok nieurodzaju, wzrosła o 53.134 zł. w. a.; a nadto w skutku odpisania podatków, odpisano także dodatek indemnizacyjny w kwocie 4.912 zł. 51 ct. w. a.

Dochody rzeczywiste przyniosły więcej niż preliminowano: Po 1-sze, z wpłat na kapitały o 163 zł. w. a., z wpłat na renty o 683 zł. w. a. z powodu, iż spłacono znaczną część zaległości z lat dawniejszych. Po 2-gie, odsetki za zwłokę i inne dochody, preliminowano na 5.189 zł. w. a., przyniosły istotnie 7.097 zł. 74 ct. w. a. więcej o 1.908 zł. 74 ct. w. a. z powodu, iż zwroty za brakujące przy obligacjach kupony były znacznie większe niż przybliżenie obliczono. Po 3-cie dochód ze sprzedaży obligacyj będących własnością funduszu preliminowano w budżecie na 64.407 zł. w. a. sprzedano zaś istotnie obligacyj będących własnością funduszu za 101.772 zł. 84 ct. w. a. więcej o 37.365 zł. 84 ct. w. a., bo z tego źródła dochodu trzeba było więcej zaczerpnąć, ponieważ dodatek indemnizacyjny przyniósł o 14.853 zł. w. a. mniej dochodu niż obrachowano, a także z wylosowania obligacyj własnych miano istotnie mniej dochodu o 20.333 zł. w. a. niż ten dochód losowy preliminowano. Po 4-te, dochód ze zwrotu zaliczek preliminowano na 390 zł. w. a., a przyniósł istotnie 1.053 zł. 81 ct. w. a., więcej o 663 zł. 81 ct. w. a., ponieważ urzędy podatkowe odebrały i zwróciły większą kwotę za kupony przedawnione mylnie wypłacone w roku poprzednim, oraz że zwroty innych zaliczek danych w latach poprzednich były większe, niż przewidziano w budżecie.

Dochód z subwencji płaconej z skarbu państwa wynosił rzeczywiście 1,137.265 zł. w. a. ściśle tę samą sumę, jaką w budżecie dla tego funduszu preliminowano. Dodamy tutaj, iż z tej subwencji wypłaconej z skarbu państwa dla funduszu zachodnio galicyjskiego, otrzymał on tytułem zasiłku bezzwrotnego i zaliczki zwrotnej bezprocentowej: 1,098.411 zł. 95 ct. w. a., zaś tytułem zaliczki zwrotnej oprocentowanej 38.863 zł. 05 ct. w. a.

Gdy porównamy ogół dochodów rzeczywistych funduszu indem. zach. gal. w 1890 roku wynoszący 2,017.586 zł. 21 ct. w. a. z ogółem rzeczywistych wydatków w tymże roku wynoszących 2,027.821 zł. 13 ct. w. a., okazuje się przewyżka wydatków rzeczywistych nad dochody rzeczywiste o 10.234 zł. 92 ct. w. a.

Lecz gdy do ogółu dochodów rzeczywistych za rok 1890 wynoszących 2,017.586 zł. 21 ct. w. a. dodamy pozostałość z rachunków lat dawniejszych znajdującą się w zapasie kasowym tegoż funduszu, która z końcem roku 1889 wynosiła 70.887 „ 04 „ „

widzimy że ogół dochodów rzeczywistych w roku 1890 wraz z tą pozostałością z rachunków z końcem roku poprzedniego będącą w zapasie kasowym wynosił 2,088.473 zł. 25 ct. w. a.

przeto po pokryciu wszystkich wydatków roku 1890 wynoszących 2,027.821 „ 14 „ „

pozostałość z rachunków z końcem roku budżetowego 1890 wynosiła 60.652 zł. 11 ct. w. a.

i znajdowała się w zapasie kasowym funduszu indem. zachodnio galicyjskiego z końcem roku 1890.

Majątek funduszu indem. zach. gal. z końcem roku budżetowego 1890 stanowiły obligacje indemnizacyjne brzmiące na sumę 433.000 zł. m. k. czyli 454.650 zł. w. a. policzonych w ich imiennej wartości i książeczka kasy oszczędności na 18 zł. 7 ct. w. a, przeto razem majątek ten wynosił z końcem 1890 roku 454.668 zł. 7 ct. w. a. Ponieważ zaś majątek funduszu tego z końcem roku 1889 wynosił 598.728 zł. 7 ct. w. a. przeto zmniejszył się o 144.060 zł. w. a., a to z powodu, iż z zapasu obligacyj będących jego własnością wylosowano i zrealizowano obligacyj za 42.000 zł. w. a. a sprzedano za 102.060 zł. w. a. w ciągu 1890 roku, jak to wykazano powyżej przy roztrząsaniu dochodów tegoż funduszu za ów rok.

Aktywa funduszu indem. zachodnio galic. wynosiły z końcem 1890 roku 681.601 zł. 17 ct. w. a.; ponieważ zaś ogół aktywów tegoż funduszu z końcem roku 1889 wynosił 782.926 zł. 05 ct. w. a., przeto ogół aktywów zmniejszył się o 101.324 zł. 88 ct. w. a. Albowiem zmniejszyły się następujące ważne aktywa: a) majątek funduszu z 598.728 zł. 07 ct. w. a., na 454.668 zł. 07 ct. w. a. o 144.060 zł. w. a. z powodów wyżej wskazanych; b) pozostałość z rachunków z 70.887 zł. 04 ct. w. a. na 60.652 zł. 11 ct. w. a.; c) zaległość wpłat na kapitały z 5.297 zł. 07 ct. w. a. na 4.516 zł. 61 ct. w. a.; d) zaległość zwrotnych zaliczek z 1.119 zł. 42 ct. na 438 zł. 18 ct. w. a.; e) zapas depozytów z 50 zł. 90 ct. w. a. na 10 ct. Natomiast wzrosły w ciągu 1890 r. następujące pozycje stanu czynnego: a) zaległość dodatków indemnizacyjnych u podatujących w zachodniej części Galicji, która z końcem 1889 r. wynosiła z 103.454 zł. 37 ct. w. a. wzrosła z końcem 1890 r. na 156.588 zł. 86 ct. w. a., przeto o 53.134 zł. 49 ct. w. a.; b) zaległość wpłat na renty z 655 zł. 09 ct. w. a. na 837 zł. 13 ct. w. a.; c) odsetki na zwłokę i inne dochody z 2.524 zł. 08 ct. w. a. na 3.700 zł. 09 ct. w. a. Jedną tylko pozycją stanu czynnego pozostała taka sama z końcem roku 1890 jaka była z końcem r. 1889 t. j. władki umieszczone czasowo na procent w banku krajowym wynoszące 200 zł. w. a.

W stanie biernym funduszu indem. zachodnio galic. zaszyły w 1890 roku z powodu przeprowadzonej ugody między państwem a krajem w sprawie indemnizacyjnej, zmiany odpowiednie tym jakie wykazaliśmy wyżej rozstrząsając stan bierny funduszu indem. wschodnio gal. z końcem roku 1890 Mianowicie na mocy ugody rząd wykreślił z stanu biernego funduszu indem. zachodnio galic. nieuznaną przez Sejm pretensję skarbu państwa do tego funduszu, która w 1889 r. wynosiła 39,835.643 zł. 54 ct. w. a. i w takiej sumie zamieścił ją był rząd w przedłożonym przez siebie zamknięciu rachunków za rok 1889, a która to pretensya z końcem roku 1890 wynosiłaby 40,972.908 zł. 54 ct. w. a. Natomiast w poczet istotnych pasywów funduszu indem. zachodnio galic. zamieszczono: a) sumę 1,806.962 zł. 99 ct. w. a., jako zaliczkę bezprocentową zwrotną skarbowi państwa, powstałą z rozrachowania między oba fundusze indemnizacyjne galicyjskie sumy 4,000.000 zł. w. a., której powstanie wykazaliśmy wyżej szczegółowo rozstrząsając stan bierny funduszu indem. wschodnio galicyjskiego; b) kwotę 38.863 zł. 05 ct. w. a. jako zaliczkę oprocentowaną a zwrotną skarbowi państwa w latach późniejszych, gdyż taką kwotę wypłacił skarb państwa w 1890 roku funduszowi indem. zachodnio galic. po nad wypłacony obu funduszom indemnizacyjnym zasiłek roczny w sumie 2,100.000 zł. w. a. i zaliczkę bezprocentową 350.000 zł. w. a.

Ogół pasywów funduszu indem. zach. galic. wynosił z końcem roku 1890: 15,226.474 zł. 76 ct. w. a. Gdy zaś z końcem roku 1889 ogół istotnych uznanych przez Wysoki Sejm pasywów funduszu indem. zach. galic. (nie wliczając w te pasywa owej wielkiej nieuznanej nigdy przez Sejm pretensyi skarbu państwa do tegoż funduszu, wynoszącej w 1889 roku 39,835.643 zł. w. a. a wykreślonej już teraz stanowczo), wynosił 14,737.673 zł. 14. ct. w. a., przeto był większy z końcem 1890 roku o 488.801 zł. 62 ct. w. a., albowiem chociaż fundusz indem. zach. galic. wylosował w ciągu 1890 roku odpowiednio planowi losowania, swoich obligacyj indemnizacyjnych za sumę 1,320.900 zł. w. a. zaś spłacił w ciągu 1890 roku obligacyj tych gotówką za sumę jeszcze nieco większą, bo za 1,331.011 zł. 50 ct. w. a. jak to widzieliśmy wyżej rozstrząsając jego wydatki w 1890 roku i o całą tę sumę pasywa swoje zmniejszył, jednak natomiast w poczet pasywów na mocy ugody przybyły dwie wyżej wymienione sumy wynoszące razem 1,845.826 zł. 4 ct. w. a.

Główne pasywa funduszu indem. zach. galic. były następujące z końcem roku 1890: 1. Obligacje pozostające jeszcze do losowania w następnych latach za sumę 12,880 224 zł. w. a.; gdy zaś obligacyj niewylosowanych z końcem 1889 roku było za 14,200.179 zł. w. a. przeto ilość obligacyj pozostających jeszcze do losowania zmniejszyła się w ciągu 1890 roku o 1,319.955 zł. w. a. (Uczynić tu musimy uwagę, że chociaż wylosowano obligacyj indem. zach. galic. istotnie za 1,320.900 zł. w. a., jednak ponieważ przybyło w ciągu 1890 roku nowo wydanych obligacyj za 945 zł. w. a., przeto ogół obligacyj pozostających jeszcze do losowania jest, jak właśnie wyżej wskazano, 12,880 224 zł. w. a.). 2. Należytość za obligacje wylosowane a dotychczas nieprzedłożone do wypłaty wynosiła 235 935 zł. w. a., gdy zaś z końcem 1889 roku obligacyj wylosowanych a nie przedłożonych do wypłaty było za 246.046 zł. 50 ct. w. a., przeto należytość w tej pozycji zmniejszyła się o 10.111 zł. 50 ct. w. a. 3. Należytość za kupony zapadłe a nieprzedłożone jeszcze do wypłaty wynosiła z końcem 1890 roku 260.806 zł. 23 ct. w. a., gdy zaś z końcem roku poprzedniego wynosiła 287.900 zł. 14 ct. w. a., przeto zmniejszyła się o 27.093 zł. 91 ct. w. a. Część tych dwóch ostatnich pasywów nie jest rzeczywista z powodu przytoczonego przy tych pozycjach funduszu indem. wschodnio galic. 4. Zaliczki bezprocentowe zwrotne skarbowi państwa 1,806.962 zł. 99 ct. w. a. 5. Zaliczki oprocentowane zwrotne skarbowi państwa 38.863 zł. 5 ct. w. a.

Przedłożone zamknięcie rachunków z wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego *krakowskiego* za rok 1890 wykazuje, że wszystkie wydatki rzeczywiste tegoż funduszu w owym roku wynosiły 179 723 zł. 53 $\frac{1}{2}$ ct. w. a. Ponieważ zaś ogół wydatków tegoż funduszu obliczono w budżecie na 1890 rok na 182.725 zł. w. a., przeto wydano rzeczywiście mniej niż preliminowano o 3.001 zł. 46 $\frac{1}{2}$ ct. w. a.

Istotnie wydano mniej niż preliminowano we wszystkich pozycjach z wyjątkiem jednej. A mianowicie: 1) Na koszt zarządu preliminowano 662 zł. w. a., wydano 566 zł. 40 $\frac{1}{2}$ ct. w. a., mniej o 93 zł. 59 $\frac{1}{2}$ ct. w. a. 2) Na spłatę kapitału t. j. na wypłatę za obligacje wylosowane preliminowano 134.400 zł. w. a. kwotę równą nominalnej wartości obligacyj które wylosowano w 1890 roku, wypłacono zaś rzeczywiście za obligacje w ciągu 1890 r. 133.444 zł. 50 ct. w. a., mniej o 955 zł. 50 ct. w. a. niż preliminowano, a to z powodu, że niewszystkie obligacje wylosowane przedłożono do wypłaty. 3) Na wypłatę za kupony zapadłe preliminowano 47.603 zł. w. a., wydano rzeczywiście 44.669 zł. 02 ct. w. a. mniej o 2.933 zł. 98 ct. w. a. gdyż nie wszystkie kupony zapadłe w r. 1890 przedłożono do wypłaty. 4) Na rozmaite wydatki preliminowano 30 zł., wydano 6 zł. 56 ct. w. a. odpowiednio istotnej potrzebie co do tych przygodnych wydatków, przeto wydano mniej o 23 zł. 44 ct. Wydano zaś rzeczywiście więcej, niż preliminowano w jednej tylko pozycji i to wydatków tak zwanych przebieżnych, mianowicie na zaliczki zwrotne, na które preliminowano 30 zł. w. a. zaś wydano rzeczywiście 1.035 zł. 05 ct. więcej przeto o 1.005 zł. 05 ct. w. a. a to z powodu, iż urząd podatkowy w Krakowie

nie zwrócił przed końcem roku nadpłaty, i kwotę tę zapisano jako zaliczkę do zwrotu fundusowi indem. w roku następnym.

Wszystkie dochody rzeczywiste funduszu indem. krakowskiego wynosiły w 1890 roku 183.692 zł. 59 $\frac{1}{2}$ ct. w. a.; ponieważ zaś wszystkie dochody obrachowano w budżecie na ów rok na 182.725 zł. w. a., przeto dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych o 967 zł. 59 $\frac{1}{2}$ ct. w. a. Mianowicie 1-sze dodatek indemnizacyjny przyniósł rzeczywiście dochodu 139.518 zł. 1 ct. w. a., a gdy w budżecie preliminowano go w sumie 119.148 zł. w. a., przeto przyniósł więcej niż preliminowano o 20.370 zł. 1 ct. w. a. Wprawdzie cała należność dodatku indem. z Krakowskiego, pobieranego w 1890 roku w wysokości 15 ct. do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich wynosiła tylko 110.163 zł. 62 ct. w. a. i była mniejszą od preliminowanego dochodu z dodatku w kwocie 119 148 zł. w. a., o 8.984 zł. 38 ct. w. a.; ale oprócz tej należności dodatku z 1890 roku ściągnięto prawie całą zaległość tegoż dodatku z lat dawniejszych w kwocie 29.686 zł. 32 ct. w. a. tak, iż zaległość dodatku która z końcem 1889 roku wynosiła 30.817 zł. pozostała z końcem r. 1890 tylko w kwocie 1.130 zł. 68 ct. w. a.; ponieważ zaś także zwrócono podatującym nadpłatę dodatku z lat dawniejszych w kwocie 331 zł. 23 ct. w. a., przeto ogół dochodu w 1890 roku tak z należności dodatku indem. za ów rok, jak i ze ściągniętej zaległości jego wynosił 139.518 zł. 1 ct. w. a. więcej o 20.370 zł. 1 ct. w. a. niż preliminowano. 2) Dochód z odsetek od zapasu kasowego i od kwot umieszczonych chwilowo na procent w Banku krajowym, a powstałych z chwilowej przewyżki dochodów bieżących nad wydatki bieżące, obliczono w budżecie przybliżenie na 520 zł. w. a. zaś wynosił rzeczywiście 1.048 zł. 50 ct. w. a., przeto więcej o 528 zł. 50 ct. w. a. z powodu, że chwilowe przewyżki dochodów nad wydatki były znaczniejsze niż przewidziano. 3) Wpłaty na kapitały przyniosły dochodu 4.883 zł. 15 ct. w. a., wpłaty na renty 1894 zł. 23 ct. w. a., gdyż odebrano zaległości z lat dawniejszych, zaś w budżecie na 1890 nie preliminowano żadnego dochodu z tych dwóch źródeł, bo nie było żadnej należności bieżącej. 4) Dochód ze zwrotów za brakujące przy obligacjach kupony, dochód z taks za przepisanie obligacyj i z odsetek za zwłokę, preliminowano w budżecie na 645 zł. w. a., zaś dochód z tego źródła wynosił 5.313 zł. 95 ct. w. a. więcej o 4.668 zł. 95 ct. w. a. niż preliminowano dochodu z tego źródła, którego obfitość trudno naprzód przewidzieć. 5) Wreszcie dochody w 1890 roku powiększyła kwota 4.467 zł. 57 ct. w. a., którą to kwotę powstałą z nadwyżek dochodów zeszłorocznych i umieszczoną w 1889 r. w Banku krajowym, odebrał fundusz z Banku tego i użył na pokrycie wydatków w 1890 roku.

Natomiast przyniosły rzeczywiście w 1890 roku mniejszy dochód niż oznaczony w budżecie na ów rok: a) Wylosowane obligacje będące własnością funduszu; albowiem dochód z zrealizowania wylosowanych obligacyj własnych preliminowano w budżecie na 23.181 zł. w. a., zaś wylosowano obligacyj będących własnością funduszu tylko za 22.270 zł. 50 ct. w. a., mniej o 910 zł. 50 ct. niż preliminowano. b) W budżecie na r. 1890 preliminowano sprzedaż części obligacyj będących własnością funduszu za 22.958 zł. w. a. i wzięcie tej sumy w poczet dochodów bieżących; lecz ponieważ dochody z innych źródeł wystarczały do pokrycia wszystkich wydatków, nie sięgnięto do majątku i nie sprzedano żadnej obligacji z własnych. c) Z tego także powodu nie użyto części zapasu kasowego w gotówce dla pokrycia wydatków, zaś w budżecie preliminowano wziąć 10.608 zł. z zapasu kasowego w poczet dochodów bieżących i użyć dla pokrycia wydatków. d) Dochód z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu preliminowano w budżecie na 5.635 zł. w. a. odpowiednio wartości kuponów zapaś mających w 1890 roku od tych obligacyj, zaś źródło to przyniosło rzeczywiście dochodu 4 296 zł. 68 ct. w. a., gdyż zrealizowano tylko kupony od obligacyj galicyjskich będących własnością funduszu, zaś kupony od obligacyj krakowskich zniszczono.

Majątek funduszu indem. krakowskiego wynosił z końcem 1890 roku 90.384 zł. w. a. licząc obligacje indemnizacyjne w których był złożony, w ich wartości imiennej. Ponieważ zaś majątek tego funduszu z końcem 1889 roku, złożony także wyłącznie w obligacjach indemnizacyjnych, wynosił 112.654 zł. 50 ct. w. a., przeto zmniejszył się o 22.270 zł. 50 ct. w. a., a to z powodu, iż z pomiędzy obligacyj będących własnością funduszu wylosowano w 1890 roku obligacyj za 22 270 zł. 50 ct. w. a. a wylosowane zrealizowano.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosiły z końcem 1890 roku 119.718 zł. 68 ct. w. a.; gdy zaś z końcem r. 1889 wynosiły 185,514 zł. 54 ct. w. a., przeto zmniejszyły się o 65.795 zł. 86 ct. w. a. Albowiem zmniejszyły się wszystkie pozycje stanu czynnego funduszu, z wyjątkiem dwóch, t. j. pozostałości z rachunków i zaliczek należnych do zwrotu funduszowi. Mianowicie: a) Majątek funduszu, złożony w obligacjach z 112.654 zł. 50 ct. w. a. zmniejszył się w ciągu 1890 roku na 90.384 zł. w. a. wskutku wylosowania i zrealizowania części obligacyj będących własnością funduszu. b) Zaległość dodatku indemnizacyjnego u podatkujących, z 30.817 zł. w. a. którą to kwotę wynosiła z końcem 1889 roku, zmniejszyła się w ciągu 1890 roku na 1.130 zł. 68 ct. w. a., a jak to już wykazaliśmy mówiąc o dochodach funduszu. c) Zaległości wpłat na kapitały, wpłat na renty i zaległości innych dochodów od stron obowiązanych zmniejszyły się znacznie wskutku ściągnięcia w ciągu r. 1890 tych zaległości: pierwsze z 5.264 zł. 4 ct. w. a. na 171 zł. 40 ct. w. a., drugie z 1.898 zł. 15 ct. w. a. na 3 zł. 91 ct. w. a., trzecie z 7.632 zł. 85 ct. w. a. na 244 zł. 14 ct. w. a. d) Kwotę 4.667 zł. 57 ct. w. a. umieszczoną w roku 1889 na procent w Banku krajowym, odebrano w 1890 roku i użyto na pokrycie wydatków bieżących. Wzrosły tylko, jak wspomnieliśmy, dwie pozycje stanu czynnego, mianowicie: 1) Pozostałość z rachunków, która z końcem 1889 wynosiła 22.580 zł. 43 ct. w. a., z końcem zaś roku 1890 wynosiła 26.549 zł. 49 ct. w. a. 2) Zaliczek do zwrotu funduszowi nie było żadnych z końcem 1889 roku, zaś z końcem roku 1890 urząd podatkowy winien był zwrócić funduszowi 1.035 zł. 05 ct. w. a. jak to już wskazaliśmy wyżej przy rozbiore zamknięcia rachunków.

Stan bierny funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosił z końcem 1890 roku 983.063 zł. 61 ct. w. a., gdy zaś z końcem roku 1889 pasywa funduszu tego wynosiły 1,114.312 zł. 73 ct. w. a., przeto zmniejszyły się o 131.249 zł. 12 ct. w. a. Nadmienić tu należy, że ugoda zawarta między państwem a krajem w sprawie indemnizacyjnej a wykonana w części w 1890 roku, nie mogła wyrzeć i nie wywarła żadnego wpływu ani na budżet funduszu indemn. krakowskiego, ani na zamknięcie jego rachunków, ani na stan jego bierny, gdyż fundusz krakowski nie pobierał nigdy żadnych zasiłków ze skarbu państwa i nie był obowiązany zwracać mu jakąkolwiek kwotę. Główną pozycją stanu biernego funduszu krakowskiego stanowiły obligacje pozostające jeszcze do losowania i te wynosiły z końcem 1890 roku 818.666 zł. 50 ct. w. a. gdy zaś obligacyj indem. krakowskich nie wylosowanych było z końcem roku 1889 za 952.066 zł. 50 ct. w. a., przeto to pasywm zmniejszyło się w ciągu roku 1890 o 134.400 zł. w. a. gdyż taką ilość obligacyj wylosowano w ciągu 1890 roku a nie wydano już żadnych nowych obligacyj. Inne pasywa z końcem 1890 roku były następujące: a) Należytość za obligacje wylosowane a nie przedłożone jeszcze do wypłaty: 37.863 zł. w. a. Gdy zaś obligacyj wylosowanych a nie przedłożonych jeszcze do wypłaty było z końcem 1889 roku za 36.907 zł. 50 ct. w. a., przeto pasywm to zwiększyło się o 955 zł. 50 ct. w. a., bo taką właśnie ilość obligacyj nie przedłożono do wypłaty z wylosowanych w 1890 roku. b) Należytość za kupony zapadłe w dawniejszych pięciu latach i w 1890 roku a nie przedłożone do wypłaty wynosiła z końcem 1890 roku 127.264 zł. 61 ct. w. a., gdy zaś kuponów zapadłych w dawniejszych latach, nieprzedawnionych a nieprzedłożonych do wypłaty z końcem 1889 roku było 125.336 zł. 41 ct. w. a., przeto ta pozycja stanu biernego wzrosła o 1.928 zł. 20 ct.; wprawdzie z kuponów zapadłych w 1890 roku nieprzedłożono do wypłaty

za 2.933 zł. w. a. ale znów z ogólnej liczby nieprzedłożonych do wypłaty kuponów pewna ich część uległa przedawnieniu. W ogóle nadmienić należy, że część obu tych pasywów nie jest rzeczywista, bo część obligacyj i kuponów nieprzedłożonych do wypłaty, zaginęła. c) Różne wydatki których zwrot ciążył na funduszu, wynosiły z końcem 1890 roku 269 zł. 09 ct. w. a.

Komisya budżetowa przedkładając Wys. Sejmowi powyższe sprawozdanie szczegółowe o zamknięciu rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za rok 1890, w którym jeszcze c. k. Namiestnictwo zarządzało tymi funduszami, a zważywszy, że pretensye skarbu państwa do kraju, zamieszczane w zamknięciu rachunków za przeszłe lata, wykreślone zostały na mocy ugody między państwem a krajem w sprawie indemnizacyjnej, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Zamknięcie rachunków funduszków indemnizacyjnych Galicyi Wschodniej, Galicyi Zachodniej i W. Księstwa Krakowskiego za rok 1890 przyjmuje Sejm do wiadomości.

We Lwowie dnia 16. marca 1892.

Przewodniczący:
Dunajewski w. r.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski w. r.

